

Aktualizace změnového listu k publikaci “Kraj a obec v pozici plátce DPH“ k 1.4.2021

Novela zákona o DPH (část třetí **zákon č. 80/20019 Sb.**, kterým se mění zákon o dani z přidané hodnoty) platí, až na výjimky níže uvedené, s účinností od **1. 4. 2019** a obsahuje celkem 269 změn a celkem 16 bodů přechodných ustanovení. Ne všechny provedené změny mají věcný dopad. Řada změn má charakter terminologický nebo legislativně technický, část změn je navrhována z důvodu nadbytečnosti nebo odstranění nepřesností. Tyto změny nemají žádný dopad na výklady obsažené v publikaci. Na důležité věcné změny v oblasti DPH provedené v rámci daňového balíčku je **upozorněno přímo v publikaci**.

Další změny zákona o DPH byly provedeny v rámci „sazbových“ novel v průběhu roku 2020 (zákon č. 256/2019 Sb. a zákon č. 299/2020 Sb.). Upozornění na změny v oblasti sazeb u plnění, které se v praxi ÚSC vyskytují, jsou uvedeny v závěru změnového listu.

S účinností od 1. 1. 2021 došlo ke změně ve vymezení definice hmotného majetku a zrušení kategorie nehmotného majetku v rámci novely zákona o daních z příjmů, na který se zákon o DPH odkazuje v § 4 odst. d) a e) ZDPH v souvislosti s vymezením dlouhodobého majetku. V rámci novely zákona o daních z příjmů provedené zákonem č. **609/2020 Sb.** došlo k navýšení limitu pro hmotný majetek z 40 000 Kč na 80 000 Kč (pořízeného po 1.1.2021) a zrušení kategorie nehmotného majetku.

Zvýšení limitu DHM **pouze pro účely DPH** znamená pro ÚSC změnu ve sledování majetku pro účely uplatnění odpočtu při registraci podle § 79 a, úpravy odpočtu podle § 78 ZDPH, dále při navedení DHM, u kterého byl uplatněn odpočet, do ř.47 DAP DPH.

Ve vazbě na vypuštění definice nehmotného majetku ze zákona o daních z příjmů je s účinností od 1. 1. 2021 **pro účely DPH** definován **dlouhodobý nehmotný majetek** jako odepisovaný majetek vymezený ve smyslu jiných právních předpisů upravujících účetnictví ÚSC (zákon č. 561/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška 410/2009 Sb.) .

Poznámka:

Účetní kategorie dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku ve smyslu vyhlášky 410/2009 Sb. v platném znění a ČÚS 708 se nemění.

V níže uvedeném přehledu jsou uvedeny jen vybrané změny provedené v oblasti DPH v období od vydání publikace do 1. 1. 2021, které se týkají obsahu publikace, včetně uvedení příslušné kapitoly, do které věcně patří.

Přehled vybraných změn ZDPH

Oblast úpravy	Ustanovení ZDPH	Stručný popis změny – zdroj informací důvodová zpráva k daňovému balíčku	Dotčená kapitola s komentářem
Osoba povinná k dani	§ 2 odst. 1 písm. a) až c)	Do ZDPH se v rámci novely provedené zákonem č. 82/2019 Sb. ve vztahu k osobě povinné k dani doplňuje v souladu s příslušnými ustanoveními Směrnice vymezení „ která jedná jako taková “, kdy se jím nahrazuje dosavadní vyjádření „v rámci uskutečňování ekonomických činností“.	Komentář: Na změnu v pojmosloví je v publikaci v dotčených kapitolách upozorněno. Změna formulace nemá žádný věcný dopad na výklad ve vazbě na vymezení předmětu daně, ekonomické činnosti a výkonu veřejné správy.
Definice úplaty	§ 4 odst. 1 písm. a) bod 1.	Do stávající definice pojmu úplata se v návaznosti na judikaturu SDEU doplňuje s účinností od 1. 4. 2019 slovo „ přímé “, aby byla zdůrazněna nezbytnost existence jednoznačné a přímé vazby mezi plněním a obdrženým protiplněním (úplatou).	Kap. 2. Předmět daně Komentář: Provedená změna nemá žádný věcný dopad na stávající výklad pojmu úplaty.

Dotace k ceně	§ 4 odst. 1 písm. a) bod 2.	Původně navrhovaná změna definice dotace k ceně byla ze zákona v průběhu legislativního procesu vypuštěna. <i>Poznámka: Do definice úplaty byla bez úprav s účinností od 1. 4. 2019 přesunuta definice dotace k ceně, která byla do 31. 3. 2019 vymezena v § 4 odst. 1 písm. k) ZDPH.</i>	Kap. 2.3 Dotace, příspěvky a jiné finanční podpory Komentář: Vymezení pojmu „dotace k ceně“ s účinností od 1. 4. 2019 zůstává beze změn.
Definice dlouhodobého hmotného majetku	§ 4 odst. 4 písm. d) bod 1.	Zvýšení limitu pro vymezení hmotného majetku ze 40 000 Kč na 80 000 Kč v důsledku novely zákona o daních z příjmů se ve smyslu podle § 26 odst. 2 písm. a) promítá do vymezení dlouhodobého hmotného majetku pro účely DPH. Dle přechodných ustanovení zákona č. 609/1992 Sb. se nový limit 80 000 Kč pro účely DPH použije až na majetek pořízený od 1. 1. 2021.	Kap.7.5 Úprava odpočtu a kap. 7.9 Nárok na odpočet DPH při registraci Komentář: DHM pořízený po 1.1.2021 podléhá úpravě odpočtu, pokud pořizovací cena přesáhne 80 000 Kč. Zvýšení vstupní ceny pro účely vymezení hmotného majetku podle zákona o daních z příjmů, z částky „vyšší než 40 000 Kč“ na částku „vyšší než 80 000 Kč“ se týká i ÚSC.
Definice dlouhodobého nehmotného majetku	§ 4 odst. 4 písm. d) bod 2.	V důsledku vypuštění definice nehmotného majetku ze zákona o daních z příjmů je s účinností od 1. 1. 2021 pro účely DPH definován dlouhodobý nehmotný majetek jako odepisovaný majetek vymezený ve smyslu jiných právních předpisů upravujících účetnictví (zákon č. 561/1991 Sb., ve znění pozdějších a pro ÚSC vyhláška 410/2009 Sb.). Dle přechodných ustanovení zákona č. 609/1992 Sb. se nový limit 80 000 Kč pro účely DPH použije na majetek pořízený od 1. 1. 2021.	Kap.7.5 Úprava odpočtu a kap. 7.9 Nárok na odpočet DPH při registraci Komentář: ÚSC vychází od 1. 1. 2021 při vymezení dlouhodobého nehmotného majetku z vyhlášky č. 410/2009 Sb.
Definice technického zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	§ 4 odst. 4 písm. d) bod 3.	V důsledku vypuštění definice nehmotného majetku ze zákona o daních z příjmů je s účinností od 1. 1. 2021 pro účely DPH definován dlouhodobý nehmotný majetek jako odepisovaný majetek vymezený ve smyslu jiných právních předpisů upravujících účetnictví (zákon č. 561/1991 Sb., ve znění pozdějších a pro ÚSC vyhláška 410/2009 Sb.). Dle přechodných ustanovení zákona č. 609/1992 Sb. se nové vymezení dlouhodobého hmotného majetku, které je technickým zhodnocením ve smyslu zákona o daních z příjmů, a dlouhodobého nehmotného majetku, které je technickým zhodnocením podle předpisů upravujících účetnictví, použije na majetek pořízený od 1. 1. 2021.	Kap.7.5 Úprava odpočtu a kap. 7.9 Nárok na odpočet DPH při registraci Komentář: do vymezení technického zhodnocení jako dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku se promítají změny provedené v § 4 odst. 4 písm. d) bod 1. a 3. ZDPH.
Definice dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností	§ 4 odst.4 písm. e)	V důsledku změn provedených při vymezení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku ve smyslu § 4 odst. 4 písm. d) ZDPH v návaznosti na související předpisy došlo k úpravě definice majetku vytvořeného vlastní činností. Dle přechodných ustanovení zákona č. 609/1992 Sb. se nové vymezení dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností použije na majetek pořízený od 1. 1. 2021.	Kap.7.5 Úprava odpočtu a Kap.7.7 Uplatnění odpočtu při pořízení majetku vytvořeného vlastní činností Komentář: do vymezení dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností se promítají změny provedené v § 4 odst. 4 písm. d) bod. 1, 2. a 4. ZDPH.

Rozšíření kategorie „nájem“	§ 4 odst. 4 písm. g)	<p>Kategorie „nájem“, která s účinností do 31. 3. 2019 zahrnovala kromě nájmu také podnájem, pacht a podpacht. Od 1. 4. 2019 došlo k rozšíření kategorie „nájem“ o vznik, trvání věcného břemene k nemovité věci, pokud vykazují znaky nájmu.</p> <p><i>Pozn.: Znaky nájmu nevykazují věcná břemena, pokud nejsou vyloučená práva jiných osob. Např. u věcných břemen týkajících se inženýrských sítí bude zachován stávající postup, tj. postup s uplatněním základní sazby DPH bez ohledu na to, zda je v pozici osoby oprávněné z titulu věcného břemene k nemovité věci plátce nebo neplátce.</i></p>	<p>Kap. 13. Věcná břemena Komentář: Na tuto změnu je v publikaci upozorněno. V případě zřízení, trvání, popř. zániku věcného břemene, k nemovité věci ve prospěch neplátce, pokud jsou naplněny znaky nájmu, splněna podmínka „s vyloučením práv třetích osob“ se uplatní osvobození od daně bez nároku na odpočet daně podle § 56a ZDPH.</p>
Uskutečněné plnění – nová definice	§ 4 odst. 1 písm. n)	<p>Novela DPH provedená zákonem č. 80/2019 Sb. zavádí s účinností od 1. 4. 2019 nový pojem uskutečněné plnění, který zahrnuje dodání zboží nebo poskytnutí služby uskutečněné osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, za úplatu, bez ohledu na místo plnění. Uskutečněnými plněními jsou pro účely DPH jak plnění uskutečněná s místem plnění v tuzemsku, pro která zákon o dani z přidané hodnoty používá vyjádření „zdanitelná plnění“ nebo „plnění osvobozená od daně“, tak plnění s místem plnění mimo tuzemsko.</p>	<p>Kap. 7.3.1 Poměrný nárok na odpočet daně Komentář: Pojem „uskutečněné plnění“ je použit v § 75 odst. 1, tj. v ustanovení, které upravuje podmínky pro poměrování odpočtu daně.</p>
DUZP u služeb vztahujícím se k pronájmu	§ 21 odst. 4 písm. c)	<p>Do výčtu případů, u kterých je den uskutečnění zdanitelného plnění stanoven speciálně, jsou s účinností od 1. 4. 2019 doplněny služby poskytované v přímé souvislosti s nájmem (např. úklid, ostražba objektu atp.). Den uskutečnění je u služeb poskytovaných v přímé souvislosti s nájmem vázán na okamžik, kdy pronajímatel fakticky zjistí skutečnou výši částky, která je následně za poskytnuté služby požadována.</p>	<p>3. Vznik povinnosti přiznat daň. Komentář: Na změnu týkající se stanovení dne uskutečnění zdanitelného plnění je v této kapitole upozorněno.</p>
Rozšíření výjimek	§ 21 odst. 8	<p>U služeb poskytovaných dlouhodobě se uplatní fikce uskutečnění zdanitelného plnění nejpozději posledním dnem každého kalendářního roku následujícího po roce, ve kterém bylo poskytování předmětného plnění započato, s výjimkou níže uvedených případů:</p> <ol style="list-style-type: none"> pro kalendářní rok, v němž došlo k přijetí úplaty, ze které plátcí vznikla povinnost přiznat daň (pozn.: platí do 1. 4. 2019) v případech podle odstavce 4 písm. b) (pozn.: platí od 1. 7. 2017, jde o přeúčtování energií a služeb souvisejících s nájmem). v případě služby, která je poskytována na základě zákona nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci třetí osobě, pokud úplatu za poskytnutí této služby hradí stát (<i>pozn.: platí od 1.1. 2019</i>). 	<p>3. Vznik povinnosti přiznat daň. Komentář: Do § 21 odst. 8 byla s účinností do 1. 4. 2019 doplněna další výjimka, na kterou se aplikace tohoto ustanovení nevztahuje, a to pro kalendářní rok, v němž došlo k přijetí úplaty, ze které plátcí vznikla povinnost přiznat daň.</p>
Povinnost doručit daňový doklad	§ 28 odst. 8	<p>S účinností od 1. 4. 2019 došlo k rozšíření povinnosti plátce nejen daňový doklad vystavit, ale i ve lhůtě pro vystavení daňového dokladu (do 15 dnů) vynaložit úsilí k tomu, aby se daňový doklad dostal do dispozice příjemce plnění, tj. aby byl příjemci plnění doručen.</p>	<p>6.2.1 Obecná pravidla k vystavování daňových dokladů. Komentář: Jedná se o zavedení nové povinnosti nepeněžité povahy - doručit daňový doklad, resp. vyvinout úsilí k jeho doručení.</p>

Náležitosti daňového dokladu při přijetí úplaty	§ 29 odst. 3	Vzhledem k tomu, že v případě přijetí úplaty před uskutečněním vlastního plnění často ještě není znám přesný rozsah plnění, nemusí s účinností od 1. 4. 2019 vystavený daňový doklad obsahovat rozsah plnění, pokud v případě přijetí úplaty není znám .	6.2.2. Náležitosti daňových dokladů Komentář: Jedná se o upřesnění stávající formulace bez věcného dopadu.
Zaokrouhlení konečné úplaty	§ 36 odst. 5	V důsledku změny provedené s účinností od 1. 4. 2019 se do základu daně nezahrnuje částka vzniklá zaokrouhlením celkové konečné úplaty na celou korunu, pokud byla platba při uskutečnění zdanitelného plnění provedena v hotovosti. U bezhotovostních plateb je plátcem oprávněn uplatnit s ohledem na zavedenou správní praxi shodný postup, tzn., že do základu daně nezahrnuje částku vzniklou zaokrouhlením celkové úplaty na celou korunu (viz Informaci GŘ – Výpočet DPH a zaokrouhlení daně od 1. 10. 2019).	4.1.2 Zaokrouhlení daně Komentář: Postup při zaokrouhlení výše daně a postup při výpočtu daně podle § 37 odst. 1 a 2 ve znění platném do 31. 3. 2019 bylo možné aplikovat nejpozději do <u>30.9.2019.</u>
Základ daně ve specifických případech	§ 36 odst. 6 písm. c)	Základ daně při výměnném obchodu (např. směna nemovité věci) se určí podle hodnoty vlastního uskutečněného plnění. Při stanovení hodnoty nepeněžního plnění je plátcem povinen použít obvyklou cenu, která je vymezena s účinností od 1. 4. 2019 v § 36 odst. 14 ZDPH.	11.1.1 Dodání pozemků, (str. 389) Směna pozemků. Komentář: Mění způsob stanovení hodnoty pozemků při směně, kdy základem daně je hodnota <u>poskytnutého pozemku</u> a nikoliv hodnota přijatého pozemku. *) Pozn.: <i>Příklad na str. 391 je nahrazen novým příkladem pod tabulkou.</i>
Definice obvyklé ceny	§ 36 odst. 14	S účinností od 1. 4. 2019 došlo k doplnění definice obvyklé ceny pro účely daně z přidané hodnoty. Povinnost použít při stanovení základu daně cena obvyklá ve smyslu § 36 odst. 14 se vztahuje na specifické případy (§ 36 odst. 6 písm. c) a d), § 36a ZDPH). Definice obvyklé ceny reflektuje text článku 72 Směrnice.	11.1.1 Dodání pozemků Komentář: Jedná se o novou definici, která se použije ve specifických případech, mj. i v případě směny (úhrada formou nepeněžního plnění) a souvisí se změnou provedenou v <u>§ 36 odst. 6 písm. c) ZDPH.</u>
Výpočet daně	§ 37	S účinností od 1. 4. 2019 se zavádí výpočet daně „shora“ prostým dělením koeficientem 1,21; 1,15 nebo 1,10 podle sazby DPH. Výpočet DPH u dodání zboží a poskytnutí služby tzv. „metodou výpočtu zdola“ se po novele nemění. Pro účely výpočtu daně z částky včetně daně a za použití tzv. „metody výpočtu shora“ je zaveden přesnější způsob výpočtu umožňující dosažení stejné výše daně výpočtu daně oběma způsoby, které zákon o DPH umožňuje. Pro srovnání: <i>Výpočet daně z částky 121 000 Kč včetně DPH způsobem platným do 31. 3. 2019:</i> <i>DPH vypočtená daň z částky 121 000 Kč za použití koeficientu 0,1736 činí 21 005,60 Kč (121 000 x 0,1736 = 21 005,60 Kč).</i> <i>Výpočet daně z částky 121 000 Kč včetně DPH způsobem platným od 1. 4. 2019:</i> <i>DPH daně vypočtená z částky včetně daně podle novelizovaného § 37 činí 21 000 Kč (121 000 – (121 000:1,21) = 21 000), tzn., že je dosaženo stejného</i>	4.1 Výpočet daně Komentář: Při výpočtu daně u dodání zboží a poskytnutí služby má plátcem možnost do 30. 9. 2019 postupovat podle ustanovení § 37 zákona č. 235/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti novely (bod 3 přechodných ustanovení).

		<i>výsledku jako v případě výpočtu DPH metodou zdola z částky bez daně (100 000 x 0,21 = 21 000) a celková cena činí 121 000 Kč.</i>	
Oprava základu daně	§ 42 odst. 3 a 6	S účinností od 1. 4. 2019 je v § 42 odst. 3 ZDPH vymezeno, že oprava základu daně se považuje za uskutečněnou dnem, kdy nastaly skutečnosti rozhodné pro provedení opravy základu daně. Oprava základu daně jako samostatné zdanitelné plnění se uvede v daňovém přiznání k DPH za zdaňovací období, ve kterém se oprava považuje za uskutečněnou (§ 42 odst. 6 ZDP). Pokud však v důsledku opravy dojde ke snížení základu daně a plátce má povinnost vystavit daňový doklad, uvede se oprava základu daně v daňovém přiznání k DPH za zdaňovací období, ve kterém plátce vynaložil úsilí k doručení opravného daňového dokladu. Pokud výše opravy přesahuje částku 10 000 Kč včetně DPH, uvede údaje o provedené opravě v kontrolním hlášení dodavatel (v části A.4) a odběratel (v části B.2) s uvedením dne uskutečnění opravy podle § 42 odst. 3, který je uveden na vystaveném opravném daňovém dokladu.	4.3 Oprava základu daně Komentář: Na tuto změnu je v dotčené kapitole upozorněno.
Opravný daňový doklad	§ 45 odst. 1 písm. k)	Do výčtu povinných náležitostí opravného daňového dokladu v § 45 odst. 1 písm. k) byla s účinností od 1. 4. 2019 doplněna další povinná náležitost se), a to den, kdy se oprava základu daně považuje jako samostatné zdanitelné plnění za uskutečněné (§ 42 odst. 3 ZDPH).	4.5 Opravný daňový doklad Komentář: Doplnění dne uskutečnění opravy základu daně jako povinné náležitosti daňového dokladu.
Dodání tepla a chladu	§ 47 odst. 3	S účinností od 1. 1. 2020 došlo ke změně sazby daně u dodání tepla a chladu ze stávajících 15 % na 10 %.	5.1 Sazby daně u zboží Komentář: Při vyúčtování záloh se postupuje podle § 37a ZDPH.
Rozšíření definice obytný prostor	§ 48 odst. 4	Do definice pojmu „obytný prostor“ se s účinností od 1. 4. 2019 doplňuje pojem „byt“ jako základní a běžný prostor, který definici obytného prostoru odpovídá. Vymezení bytu je nově vázáno nejen na stavební uspořádání, ale i na vymezení příslušnou legislativou upravující katastr nemovitostí (tj. musí tak být i zapsán v katastru nemovitostí). Smyslem úpravy je, že sníženou sazbu daně u stavebních a montážních prací nebude možné uplatnit např. u apartmánových bytů, které jsou v rekreačních oblastech, které nesplňují podmínku účelu pro trvalé bydlení.	5.2.1 Sazby daně při poskytnutí stavebních nebo montážních prací Komentář: Jde o úpravu definice obytný prostor na str. 107.
Počátek běhu lhůty u staveb nevyžadující kolaudační souhlas nebo rozhodnutí	§ 56 odst. 3	V rámci novely ZDPH došlo s účinností od 1. 4. 2019 v § 56 odst. 3 k doplnění počátku běhu lhůty pro stavby nevyžadující kolaudační souhlas nebo rozhodnutí, a to ve vazbě na den, kdy bylo započato první užívání stavby (nové stavby a stavby po provedené podstatné změně).	11. Úplatné dodání nemovitého majetku Komentář: Změna se týká stanovení počátku běhu lhůty u staveb, které nevyžadují kolaudační souhlas nebo rozhodnutí. Tato úprava v ZDPH do 31. 3. 2019 chyběla.
Ubytovací	§ 56a odst. 1	V souladu s článkem 135 Směrnice bylo z důvodu	10. Nájemní vztahy

služby mimo režim osvobození	písm. b)	právní jistoty v rámci novely zákona o DPH s účinností od 1. 4. 2019 v § 56a odst. 1 písm. b) upřesněno, resp. upozorněno na skutečnost, že ubytovací služby identifikované ve vazbě na CZ-CPA 55 nesplňují znaky nájmu, a proto se na ně nevztahuje osvobození od daně.	Komentář: Jedná se jen o upřesnění definice, bez věcného dopadu.
Omezení volby zdanění u nájmu	§ 56a odst. 3	V rámci novely je s účinností od 1. 1. 2021 provedena změna, podle které je omezena možnost volby uplatnit u nájmu daň v případech, kdy předmětem nájmu pro jiného plátce jsou stavby, části staveb, jednotky, právo stavby a pozemek, jejichž součástí jsou plně nebo převážně prostory, které jsou určeny pro trvalé bydlení. <i>Upozornění:</i> <i>Omezení možnosti zdaňovat nájem vůči plátcu neplatí pro samostatně pronajímané nebytové prostory bez ohledu na to, zda jsou součástí objektu (stavby), ve které je alespoň 60 % podlahové plochy tvořeno obytným prostorem. Pokud je součástí nájemní smlouvy výhradně nebytový prostor, jedná se vždy o část stavby, která obytný prostor neobsahuje.</i>	10.2.2 Nájem v režimu zdanění Komentář: Jedná se o poměrně zásadní omezení možnosti zvolit režim zdanění namísto osvobození od daně bez nároku na odpočet daně postihující nájemní vztahy
Poměrný odpočet	§ 75 odst. 1 a 2	Významnou věcnou změnu představuje omezení možnosti zvolit u přijatého zdanitelného plnění, které není pořízením dlouhodobého majetku, a které použije plátce zčásti také pro jiné účely než k uskutečněním plněním (§ 4 odst. 1 písm. n) ZDPH), zvolit uplatnění nároku na odpočet daně v plné výši a následně u části přijatého zdanitelného plnění použitého pro jiné účely uplatnit daň. Jde zejména o přijatá plnění, která jsou jednoznačně použita jak pro ekonomickou činnost a současně v rámci výkonů v oblasti veřejné správy u obcí. <i>Poznámka:</i> <i>Tímto však není dotčeno použití ustanovení § 13 odst. 5 a §14 odst. 4 písm. b) ZDPH.</i>	7.3.1 Poměrný nárok na odpočet Komentář: Novela omezuje možnost volby spojené uplatněním odpočtu v plné výši a uplatněním daně v souvislosti s částečným použitím přijatého zdanitelného plnění pro jiné účely, pokud se nejedná o dlouhodobý majetek, pouze na případy, kdy je „jiným účelem“ soukromá spotřeba plátce nebo jeho zaměstnanců. Obecný postup při stanovení poměrného koeficientu uvedený v této kapitole se však nemění.
Pravidla pro výpočet koeficientu	§ 76 odst. 4 písm. a)	Do výpočtu koeficientu podle § 76 ZDPH se zahrnuje i prodej dlouhodobého majetku, pokud se jedná o prodej uskutečněný v rámci obvyklé ekonomické činnosti plátce. Obecně platí, že do výpočtu krátkého koeficientu se nezahrnuje dodání nebo poskytnutí dlouhodobého majetku, pokud tento majetek plátce využívá pro svoji ekonomickou činnost. S účinností od 1. 4. 2019 se tento postup neuplatní v případech, je-li toto uskutečnění (dodání nebo poskytnutí dlouhodobého majetku) nedílnou součástí obvyklé ekonomické činnosti plátce.	11.Úplatné dodání nemovitého majetku Komentář: V případě dodání nemovitých věcí, které lze považovat za obvyklou ekonomickou činnost se prodej tohoto majetku neuvádí v ř. 51. **) <i>Příklad pod tabulkou.</i> <i>Pozn. komentovaná změna se týká dlouhodobého majetku obecně, tzn. nejen nemovitých, ale i movitých věcí.</i>
Korekce odpočtu u opravy na nemovité věci	§ 78da	Do zákona o dani z přidané hodnoty byl s účinností od 1. 4. 2019 doplněn nový § 78da, který upravuje postup při korekci původně uplatněného nároku na odpočet daně u oprav na nemovité věci. Úprava	7.5 Úprava odpočtu Komentář: Na změnu týkající se opravy odpočtu daně u

		odpočtu daně při dodání nemovitých věcí se provádí i u oprav nad 200 tis. Kč bez DPH. V případě, že předmětná oprava započala před účinností novely a ukončena byla po účinnosti novely, může (ale nemusí) plátce DPH úpravu odpočtu provést.	významných oprav je v této kapitole upozorněno.
Režim přenesení daňové povinnosti ve vazbě na postavení příjemce plnění	§ 92a odst. 2 a 3	Použití režimu přenesení daňové povinnosti závisí na tom, zda příjemce plnění jedná či nejedná (nevystupuje) jako osoba povinná k dani ke dni přijetí úplaty, pokud k němu došlo dříve, než bylo uskutečněno plnění nebo ke dni uskutečnění plnění, pokud nebyla dříve přijata úplata.	8.5 Režim přenesení daně při poskytování stavebních nebo montážních prací Komentář: Na doplnění podmínek pro uplatnění režimu přenesení daňové povinnosti, pokud je v pozici příjemce plnění osoba, která jedná jako osoba povinná k dani, v této kapitole upozorněno.
Právní fikce režimu přenesení daňové povinnosti	§ 92a odst. 7	V rámci novely ZDPH se zavádí tzv. právní fikce obecně pro veškerá plnění, která podléhají režimu přenesení daňové povinnosti v tuzemsku (§ 92a odst. 7 ZDPH). Mají-li smluvní strany důvodně za to, že plnění je v přenesení daňové povinnosti, bude režim přenesení daňové povinnosti na příjemce aplikován.	8. Režim přenesení daňové povinnosti Komentář: Doplnění, v rámci kterého je možné řešit případné spory mezi poskytovatelem a příjemcem plnění ohledně toho, zda se v konkrétním případě jedná o plnění podléhající režimu přenesení daňové povinnosti na příjemce plnění.
Vypuštění souvisejícího plnění se stavebními nebo montážními pracemi	§ 92e odst. 2	U stavebně montážních prací je zrušena možnost použít režim přenesení daňové povinnosti na příjemce u souvisejících plnění (např. dodání movitých věcí), které nemají charakter stavebních nebo montážních prací.	8.5 Režim přenesení daně při poskytování stavebních nebo montážních prací Komentář: Možnost použití fikce režimu přenesení daňové povinnosti na příjemce u souvisejících plnění vyplývá s účinností od 1.4. 2019 z § 92a odst. 7 ZDPH.

Použité zkratky:

DPH – daň z přidané hodnoty

DHM – dlouhodobý majetek

DNM – dlouhodobý nehmotný majetek

DUZP – den uskutečnění zdanitelného plnění

Směrnice – Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006, o společném systému daně z přidané hodnoty

ÚSC – územně samosprávné celky

ZDPH – zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

***) Příklad – směna pozemků rozdílných hodnot bez doplatku**

Příklad- směna stavebních pozemků mezi plátcem a neplátcem bez doplatku

Obec má v plánu realizovat výstavbu cyklostezky, která zasáhne částečně pozemek ve vlastnictví osoby nepovinné k dani (občana). Vlastníkovi dotčeného pozemku obec nabídla jako kompenzaci náhradní pozemek. Směna pozemků je upravena smluvně s tím, že první směňující (obec - plátce) převádí druhému směňujícímu (občan) do jeho výlučného vlastnictví

pozemek o výměře 100 m². Druhý směňující převádí smlouvou prvnímu směňujícímu do jeho výlučného vlastnictví pozemek o výměře 50 m².

Smluvní strany se dohodly na ceně 100 Kč/m². Celková hodnota pozemku prvního směňujícího uvedená ve smlouvě činí **10 000 Kč**. Pozemek má charakter stavebního pozemku podléhající dani.

Celková hodnota pozemku druhého směňujícího je stanovena ve výši **5 000 Kč**.

Smluvní strany se dohodly, že směna pozemků bude realizována bez doplatku rozdílu cen směňovaných nemovitých věcí ve prospěch prvního směňujícího.

V souvislosti s realizovanou směnou vznikne prvnímu směňujícímu (obci) povinnost přiznat daň vypočtenou způsobem stanoveným v § 37 odst. 2 ZDPH. Daň se vypočte z hodnoty obvyklé ceny, tj. z částky 10 000 Kč. První směňující je povinen přiznat daň ve výši 1 735,50 Kč ($10\,000 - (10\,000 : 1,21) = 1\,735,50$). Základ daně v tomto případě činí 8 264,50 Kč.

*****) Příklady týkající se posouzení obvyklé ekonomické činnosti obce ve vazbě na zahrnutí/nezahrnutí údajů o dodání dlouhodobého majetku do výpočtu krátkého koeficientu**

Posouzení obvyklé ekonomické činnosti může v praxi činit potíže. Doporučujeme věnovat pozornost informacím zveřejněným na webových stránkách Svazu měst a obcí k této problematice a zejména odpovědi MF ČR z 10. 4. 2019. V dotazu SMO je uvedeno 12 modelových případů, ke kterým poskytlo MF ČR písemná stanoviska a které se v praxi ÚSC často vyskytují. Zmíněná stanoviska MF ČR mohou poskytnout odpověď na otázky související s prodejem konkrétní nemovité věci ÚSC, a to zda předmětný prodej ovlivní nebo neovlivní výpočet krátkého koeficientu a v návaznosti na to bude uváděn v ř. 51 či nikoliv.

Problematika posouzení obvyklé ekonomické činnosti je dále vysvětlena s využitím základních modelových příkladů uvedených v publikaci formou doplnění do stávajícího textu:

Příklad – dodání stavebních pozemků k individuální výstavbě rodinných domů (doplnění příkladu na str. 386 publikace ve vazbě na novelu)

Obec schválila změnu územního plánu a vyčlenila nové plochy určené jako zastavitelné stavbami pro rodinné bydlení. Následně došlo k vyměření parcel, které jsou nabízeny k prodeji občanům k individuální výstavbě.

Obec při stanovení ceny za m² musí vzít v úvahu, že pozemek má charakter stavebního pozemku a jeho dodání podléhá DPH ve výši základní sazby daně (21 %).

V daném případě nebude základ daně vyloučen v ř. 51 s nárokem na odpočet, protože se jedná o obvyklou ekonomickou činnost obce.

Příklad - dodání lesních pozemků (doplnění příkladu na str. 389 publikace ve vazbě na novelu)

Obec obdržela žádost od obchodní korporace Lesy ČR s.p. o odkoupení pozemku - lesní cesty. Na listu vlastnictví je pozemek evidován jako ostatní komunikace. V územním plánu obce je tento pozemek veden jako lesní půda mimo zastavitelné území a nemá charakter stavebního pozemku, jehož dodání je plněním podléhající dani. Vzhledem k tomu, že se na předmětném pozemku nenachází komunikace II. ani III. třídy evidovaná v majetku obce, není obec schopna prokázat, že je při prodeji pozemku v postavení osoby nepovinné k dani a že předmětný pozemek byl před prodejem využíván výhradně v rámci výkonu veřejné správy. V daném případě bude obec aplikovat u dodání pozemku režim osvobození od daně podle § 56 odst. 1 ZDPH.

V daném případě bude základ daně vyloučen v ř. 51 bez nároku na odpočet, protože se nejedná o obvyklou ekonomickou činnost obce.

Doplnění ke kapitole 11. Úplatné dodání majetku – Převod majetku, který není předmětem daně

K prokázání prodeje majetku mimo předmět daně lze využít příspěvek Komory daňových poradců č. **568/09.09.20 Uplatnění DPH při prodeji majetku plátcem**, který byl uzavřen 27.1.2021 a je zveřejněn na portále Finanční správy:

https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-prispevky-kv-kdp/ZAPIS_KV_KDP-01_2021.docx.doc

Závěry uvedené v tomto příspěvku, se kterými Generální finanční ředitelství vyjádřilo souhlas, shrnují **podmínky** jejichž splnění umožňuje ÚSC při dodání nemovité věci obhájit status **osoby nepovinné k dani a v takovém případě** není dodání nemovité věci předmětem DPH, a to i v případě nezastavěných pozemků a bez ohledu na skutečnost, zda jsou zahrnuty v územním plánu. Tento příspěvek rovněž **obsahuje celou řadu příkladů**, které mohou ÚSC pomoci zejména při prodeji pozemků, které má zahrnuté v územním plánu v zastavitelném území, pokud se jedná o pozemky, které ÚSC nevyužíval k ekonomické činnosti a neměl zahrnutý v majetku.

Změny v kapitole č. 5 Sazby daně

V průběhu roku 2020 došlo postupně k rozšíření přílohy č. 2a a 3a, které obsahují seznam plnění podléhajících druhé snížené sazbě daně (10 %). Dále je uveden jen seznam plnění, které se v praxi ÚSC často vyskytují.

Do 10 % sazby dle přílohy č. 2a byly zařazeny např. tato plnění:

- **úprava a rozvod vody prostřednictvím sítí (vodné);** od 1. 5. 2020,
- **odvádění a čištění odpadních vod včetně ostatních služeb souvisejících s těmito činnostmi (stočné);** od 1. 5. 2020
- **ubytovací služby;** od 1. 7. 2020,
- **stravovací služby a podávání nápojů včetně točeného (sudového) piva** podávaného jako stravovací nebo cateringová služba, avšak s výjimkou stravovacích služeb, které jsou osvobozeny od daně podle § 57 až 59 zákona o DPH, a s výjimkou podávání tabákových výrobků a alkoholických nápojů (kromě točeného piva); od 1. 5. 2020,
- **služby tureckých lázní, saun, parních lázní a solných jeskyní;** od 1. 7. 2020

Do přílohy č. 3a, která obsahuje seznam zboží podléhající druhé snížené sazbě daně (10 %), byly s účinností **od 1. 5. 2020** přerazeny položky **pitná voda dodávána odběratelům vodovodem podle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění a dále tiskoviny** (knihy, brožury, letáky, prospekty, noviny, časopisy, periodika, obrázkové knihy, předlohy ke kreslení omalovánky, hudebniny a kartografické výrobky, včetně zvukového záznamu přednesu jejich obsahu, pokud jsou obsaženy na hmotném nosiči a nejde o zboží, u kterého reklama představuje více než 50 % obsahu nebo které se výlučně nebo převážně sestává z hudebního zvukového obsahu nebo audiovizuálního obsahu).

S účinností od 1. 1. 2021 došlo ke změně sazby daně u služeb zařazených klasifikačně do položky CZ-CPA 38.3 - Zpracování komunálního odpadu k dalšímu využití; druhotné suroviny z původních 21 % na 15 % (příloha č. 2 k ZDPH).